

Sygn. akt III C 1261/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2020 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, Wydział III Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Kamykowska

Protokolant: sekretarz sądowy Martyna Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2020 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa A. M., T. M.

przeciwko (...) sp. z o.o., W. S., (...)

o zapłatę

I. utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z dnia 26 listopada 2018 roku, sygn. akt II Nc 418/17;

II. zasądza solidarnie od (...) sp. z o.o., W. S., (...) na rzecz A. M., T. M. kwotę 3.600,00 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem dalszych kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt III C 1261/19

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 8 listopada 2018 r. powodowie A. M. i T. M. wnieśli o orzeczenie nakazem zapłaty, że pozwani (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. oraz W. S. mają zapłacić solidarnie na rzecz powodów kwotę 457.165,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego, według norm przepisanych i 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Swoje roszczenie powodowie wywodzili z weksła własnego, wystawionego przez (...) i poręczonego przez (...) sp. z o. o. oraz W. S., który został przekazany powodom jako remitentom.

(pozew k. 1-3).

W dniu 26 listopada 2018 r. Sąd wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksła.

(nakaz zapłaty k. 25).

Pozwani (...), (...) sp. z o. o. oraz W. S. wnieśli zarzuty od przedmiotowego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa w całości. Pozwani podnieśli zarzuty nieprzedstawienia im weksła do zapłaty przez powodów oraz uwzględnienie wniosków pozwu obarczonego uchybieniami formalnymi polegającymi na braku wskazania sumy uiszczonej opłaty sądowej oraz braku załączenia w odpisach dla pozwanych dowodu uiszczenia opłaty sądowej. Równocześnie pozwani wskazali, że nie kwestionują faktu wystawienia i poręczenia weksła.

(zarzuty k. 30-33).

W odpowiedzi na zarzuty strona powodowa podtrzymała w całości stanowisko wyrażone w pozwie i wniosła o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty oraz zasądzenie na rzecz powodów od pozwanych solidarnie kosztów zastępstwa procesowego na zasadach ogólnych.

(odpowiedź na zarzuty k. 63-64).

Stanowiska procesowe stron nie zostały zmodyfikowane w dalszym toku postępowania.

(protokół k. 107-107v, protokół skrócony k. 120-120v).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 16 stycznia 2018 r. powodowie A. i T. M. zawarli z (...) umowę najmu nieruchomości. Zabezpieczeniem umowy był weksel in blanco, który powodowie, jako wynajmujący, mieli prawo wypełnić na sumę odpowiadającą wysokości zobowiązań najemcy, tj. pozwanej (...). Zapłata weksla została zabezpieczona poręczeniem wekslowym udzielonym przez W. S. oraz (...) sp. z o.o., co do całości sumy wekslowej.

Strony podpisały deklarację wekslową, w której najemca upoważnił wynajmujących do wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą wysokości zobowiązań wystawcy weksla, a także odsetek i kosztów, do łącznej wysokości wynoszącej 500.000,00 zł. Wystawca weksla upoważnił remitentów do opatrzenia weksla klauzulą „bez protestu” i datą płatności według własnego uznania, zawiadamiając o tym wystawcę weksla listem poleconym pod wskazanym adresem. Weksel miał być płatny w miejscu zamieszkania wynajmujących – (...), (...)-(...) B..

(okoliczności bezsporne, dowód: weksel – kopia k. 24, oryginał zdeponowany u kierownika sekretariatu III Wydziału Cywilnego SOW-P w W.pod poz. (...); deklaracja wekslowa do weksla in blanco k. 7-8).

Umowa najmu została rozwiązana pismem z dnia 2 lipca 2018 r.

Pismem z dnia 6 sierpnia 2018 r. pełnomocnik powodów poinformował pozwanych o zamiarze wypełnienia rzeczowego weksla na kwotę 457.165,59 zł oraz wezwał do jego wykupu poprzez dobrowolną zapłatę powyższej kwoty. Termin płatności został wskazany na 14 sierpnia 2018 r. Pełnomocnik powodów poinformował pozwanych o tym, że w przypadku nieuregulowania należności wekslowej w powyższym terminie sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego.

(okoliczności bezsporne, dowód: pisma z potwierdzeniami nadania k. 9-11).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dokumentów oraz bezspornych twierdzeń stron.

Sąd dał wiarę dokumentom prywatnym na okoliczności określone dyspozycjami art. 245 k.p.c. Sąd uznał przedmiotowe dokumenty za wiarygodne mając w tym zakresie na względzie art. 229 k.p.c. i art. 230 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Analizując zasadność roszczenia, w pierwszej kolejności podkreślić należy, że między stronami bezsporny był fakt wystawienia i poręczenia weksla in blanco. Strona pozwana przyznała również, że przedmiotowy weksel został w sposób prawidłowy uzupełniony na kwotę 457.165,59 zł. Równocześnie pozwani nie kwestionowali okoliczności związanych

z pierwotnym zobowiązaniem umownym, jakim była umowa najmu zawarta między stronami. Tym samym Sąd w oparciu o art. 230 k.p.c. uznał powyższe za fakt przyznany.

Pozwani kwestionowali prawidłowość przedstawienia weksla do wykupu wskazując, iż właściwe wezwanie do wykupu weksla nie zostało im doręczone, a pismo z 6 sierpnia 2018 r. informuje jedynie o zamiarze powodów uzupełnienia weksla i terminie jego płatności. Po jego opatrzeniu datą 18 kwietnia 2018 r. i uzupełnieniu nie został on przedstawiony dłużnikom wekslowym.

Zgodnie z art. 38 Ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (dalej: „pr. weksl.”) posiadacz wekslu, płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następujących dni powszednich.

Przedstawienia wekslu dokonuje się w miejscowości wskazanej na wekslu jako miejsce płatności (wyrok Sądu Najwyższego z 2 października 2003 r., V CK 241/2002, LexisNexis nr 364049, MoP 2006, nr 18, s. 993), w lokalu wskazanym na wekslu bądź - w braku jego wskazania - w lokalu przedsiębiorstwa albo zamieszkania prezentata (art. 87; wyrok Sądu Najwyższego z 12 maja 2005 r., V CK 588/2004, LexisNexis nr 391418, OSNC 2006, nr 4, poz. 71).

W przedmiotowej sprawie wystawca weksla (pozwany (...)) wskazał, iż miejscem płatności weksla będą (...), B., a zatem miejsce zamieszkania powodów. Miejsce to zostało właściwie wskazane w treści weksla.

Prawo wekslowe nie wymaga specjalnej formy lub sposobu przedstawienia weksla do zapłaty. Przedstawienie wystawcy do zapłaty weksla oznacza udanie się do miejscowości będącej miejscem płatności weksla, do lokalu wskazanego na wekslu i okazanie weksla wystawcy weksla własnego lub jego pełnomocnikowi z wyraźnym lub dorozumianym żądaniem uiszczenia sumy wekslowej (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 marca 2001 r., III CKN 322/00, OSN 2001, nr 11, poz. 164; z dnia 12 maja 2005 r., V CK 588/04, OSN 2006, nr 5, poz. 71).

Istotną kwestią w przedmiocie należytego działania strony powodowej w zakresie przedstawienia weksla do zapłaty, jest to, czy dla spełnienia wymogu z art. 38 pr. weksl. konieczne jest fizyczne okazanie weksla dłużnikowi głównemu, czy też wystarcza samo stworzenie temu dłużnikowi realnej możliwości zapoznania się z oryginałem weksla.

Przyjęcie pierwszej z tych koncepcji całkowicie uzależniłoby przedstawienie do zapłaty od woli dłużnika głównego. Nie jest przecież możliwym przymuszenie dłużnika do zapoznania się z wekslem. Tym samym nie pozostawia wątpliwości, że intencją ustawodawcy było zapobieżenie skutkom braku współdziałania ze strony dłużnika. Świadczy o tym zdanie drugie art. 38 pr. weksl., w którym określono, że przedstawienie weksla w izbie rozrachunkowej jest równoznaczne z przedstawieniem do zapłaty. Zapis ten jest nieaktualny, albowiem izby rozrachunkowe obecnie nie funkcjonują. Niemniej jednak pozwala on na wykładnię regulacji wyrażonej w art. 38 pr. weksl., co do właściwej formy przedstawienia weksla. Przedstawienie weksla do zapłaty, w rozumieniu art. 38 pr. weksl. następuje nie tylko w sytuacji samego okazania weksla wystawcy weksla, ale także wówczas, gdy posiadacz weksla, po uprzednim zawiadomieniu wystawcy weksla, umożliwi mu zapoznanie się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności.

Prawo wekslowe nie przewiduje, aby na wekslu lub w odrębnym dokumencie został potwierdzony przez wystawcę weksla własnego fakt przedstawienia mu w terminie weksla do zapłaty. Należy zatem uznać, iż posiadacz weksla nie musi uzyskać dowodu okazania weksla wystawcy.

Jak wynika z deklaracji wekslowej powodowie byli uprawnieni do opatrzenia weksla klauzulą „bez protestu” i datą płatności według własnego uznania, zawiadamiając o tym wystawcę weksla listem poleconym, który powinien być wysłany na co najmniej 7 dni przed terminem płatności.

Powodowie wywiązali się z powyższego zapisu. Pismem z dnia 6 sierpnia 2018 r. wystawca weksla oraz jego poręczyciele zostali poinformowani o zamiarze wypełnienia weksla in blanco, a także o tym, że termin płatności weksla

będzie przypadła w dniu 14 sierpnia 2018 r. Tym samym remitenci wekslowi byli gotowi do udostępnienia oryginału weksla do wglądu oraz przyjęcia zapłaty za wykup weksla w tym dniu. Posiadacze weksla stworzyli wystawcy weksla, jak i poręczycielom realną możliwość zapoznania się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności.

Weksel został przedstawiony do wykupu pozwanym w dniu 14 sierpnia 2018 r., tj. w dniu płatności weksla, co oznacza, że w tym czasie powodowie mogli udostępnić weksel pozwanym. Przedstawienie weksla do zapłaty przewidziane w art. 38 pr. weksl. następuje także w sytuacji, gdy posiadacz weksla umożliwi wystawcy weksla zapoznanie się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności (orzeczenie Sądu Najwyższego z 21 marca 2001 r., III CKN 322/00, OSNC 2001, Nr. 11, poz. 164). Tym samym wymóg przedstawiony w art. 38 pr. weksl. nie oznacza konieczności przedstawienia weksla do zapłaty w sensie fizycznym dłużnikowi, a jedynie na stworzeniu wystawcy weksla przez posiadacza realnej możliwości zapoznania się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności.

Podkreślić również należy, że pozwani zostali w sposób należyty poinformowani o terminie jaki został im wyznaczony do wykupu weksla, a tym samym terminie i miejscu w jakim weksel mógł zostać im okazany.

Odnosząc się natomiast do zarzutu wydania nakazu zapłaty w oparciu o pozew obarczony uchybieniami formalnymi, wskazać należy, że przepisy postępowania cywilnego nie obligują strony powodowej do wskazywania w pozwie sumy uiszczonej opłaty sądowej, jak załączenia odpisów dowodu uiszczenia opłaty sądowej. Strona powodowa w sposób należyty uiszczała opłatę od pozwu, co pozwoliło na nadanie sprawie biegu i w konsekwencji wydanie nakazu zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł w trybie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy.

Przy orzekaniu o kosztach procesu Sąd uwzględnił fakt, iż część kosztów procesu została uprzednio zasądzona w wydanym w sprawie nakazie zapłaty w postępowaniu nakazowym – tj. kwota 12.932,00 zł, na którą składały się: 5.715,00 zł tytułem opłaty od pozwu, 7.200,00 zł tytułem opłaty za czynności pełnomocnika oraz 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. Wobec skierowania sprawy do rozpoznania w trybie zwykłym zaszła konieczność zasądzenia różnicy w należności za koszty zastępstwa procesowego, co wynikało z § 2 pkt 7 w zw. z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Tym samym należało zasądzić na rzecz powodów kwotę 3.600,00 zł.